

Magánjogi jogérvényesítés – stand alone keresetek és más ügyek

Szilágyi Pál

PPKE

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.II.20.110/2023/7/I.

- Alperes: Telephely bérlet mezőgazdasági termékeknek
- Felperes: bioetanol gyártó
- ÁSZF 7. pont: vis maior szabályozása és felmondás
- Szállítási határidők bizonytalanná válása miatt a felperes új szerződést kötött mással és kötbér igényel állt elő
- Alperes: nem volt felmondás vagy elállás
- Elsőfokú bíróságon: „A jóerkölcsbe ütközést gazdasági és információs erőfölény nem alapozza meg”; „a felperes ugyan valóban jóval jelentősebb szereplő a gazdaságban, mint az alperes, de nem volt a felek között olyan kapcsolat, mely során ezzel visszaélhetett volna.”

folyt

- **Fellebbezés** - alperes: „az elsőfokú bíróság tévedett akkor, amikor a szerződés jóerkölcsbe ütközésének alapjaként a gazdasági erőfölény fennálltát nem állapította meg. Eleve tévesen határozta meg 20 % alatti mértékben a felperes piaci [...]. Az érintett földrajzi terület és árupiac meghatározása során a felhasználási célra is tekintettel kell lenni. (Tpvt. 14. § (1)-(2) bekezdés) Az etanolgyártás piacán a felperes piaci részesedése nem 20 %-os mértékű, ott a felperes piacvezető.”
- „Az elsőfokú ítélet (72) bekezdéséből ugyan feltételezhető, hogy elfogadta az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperes a kisebb piaci szereplőkkel szemben (így vele szemben is) információs és gazdasági fölényben volt, mégis felmentést biztosított a felperesi visszaéléshez, mert **mellőzte az alacsony tudatosságú üzletfelek esetében indokolt fogyasztóvédelmi szemlélet és a Tpvt. szabályainak alkalmazását**, pedig a hasonló információk ismerete és a kockázat felismerése tőle - mint a 2-3 fővel működő cégtől - nem volt elvárható.”

ítélet

- „Az alperes a kétfokú eljárásban meg sem jelölte, hogy a felperes magatartása a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) mely rendelkezésébe ütközik, így a Tpv. "valamely rendelkezése" megsértésére irányuló fellebbezése sem lehetett alapos.”
- „Megjegyzi az ítéltábla, hogy a **Tpv. 93. §-a szerint a törvényi rendelkezések megsértése miatt alkalmazott jogkövetkezmények** és érvényesített polgári jogi igények **nem érintik a külön jogszabályban foglaltak szerinti egyéb polgári jogi jogkövetkezmény alkalmazásának lehetőségét**, az általa tilalmazott magatartás jogkövetkezményét a Tpv. nem kívánja kizárólagosan levonni.”
- „A Tpv. tisztességtelen piaci magatartás tanúsítása esetén speciális, a Tpv. VI. részében részletesen körülírt szankciórendszert alkalmaz.
- Emiatt a Tpv. valamely rendelkezésébe ütközés miatt a szerződés érvénytelensége - az ide nem tartozó kivételtől (gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalma: Tpv. 11. §) eltekintve - nem állapítható meg. (BH2005.254.)
- E logikához hasonlóan önmagában a Tpv. valamely rendelkezésének megsértése nem valósítja meg a jóerkölcsbe ütköző szerződés (szubszidiáris) törvényi tényállását.”

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.590/2024/4.

„A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy alperes 2021. április 23. és 2021. december 27. között folyamatosan megszegte [...] Tpv. 21. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmát, továbbá megsértette a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet (bv. szabályzat) 134/A. § (2) bekezdésének előírását azzal, **hogy a kiskereskedelmi átlagáraknál jelentősen magasabb árakon árulta a zöldségeket, gyümölcsöket, tejtermékeket és húsarut.**”

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 21. §-ára alapított igénye tekintetében az eljárást megszüntette.

Előzmény ügy

- A lecsópaprika és az UHT tej ára meghaladta pl. a KSH átlagárat
- Felperes „Kifejtette, hogy az alperes a magasabb árak alkalmazásával gazdasági erőfölényével visszaélt, hiszen monopolhelyzetben van és az általa nyújtott szolgáltatás nem áll ésszerű arányban annak gazdasági értékével.
- Sérelmezte, hogy alperes szándékosan visszaél a monopol helyzetével, és ebből kifolyólag neki szándékosan anyagi kárt okoz, a bolti vásárlások során.

GVH – amicus curiae

- **A Tpvt.-ben foglalt tilalmakat nem lehet érvényesíteni, ha adott magatartás állami intézkedés egyenes következménye**, vagyis alapvetően hiányzik a magatartás piaci, gazdasági jellegéhez szükséges **autonómia**, az üzletek a piaci viszonyoktól eltérő szabályozási környezetben működnek.
- A szabad ármegállapítás hiánya mellett az árlista összeállítása során a termékkör szabad megválasztása sem érvényesül, figyelemmel arra, hogy az értékesíthető termékek körét, illetve az egyes termékkörökön belül alkalmazott szegmenseket is a büntetés-végrehajtásra vonatkozó szabályok rögzítik.
- A kiétkeztetés során alkalmazott árak, illetve – ezzel összefüggésben – az értékesített termékek köre tekintetében a vonatkozó jogszabályi előírások a kiétkeztetést végző vállalkozások számára a büntetés-végrehajtás sajátos feltételeire, kereteire tekintettel nem biztosítanak a normál piaci viszonyokhoz hasonló döntési szabadságot, illetve mozgásteret.
- **A GVH arra a következtetésre jutott, hogy a Tpvt. törvényi hatálya nem terjed ki az állami felügyelet alatt álló bv. intézetekben működtetett kiétkeztetés biztosítását szolgáló boltok működésére.**
- Arra is utalt, hogy Fővárosi Törvényszék 105.K.700.936/2018/8. számú végzése szerint a bv. intézetek kiétkeztető boltjainak üzemeltetése során **hiányzik a gazdasági tevékenység egyik fő eleme, az üzleti kockázat vállalása.**

A bíróság értékelése szerint továbbá a **bv. intézetek kiétkeztető boltjai a tevékenységüket nem a versenypiacon fejtik ki**, ilyen körülmények között tehát **hiányzik a verseny, mint a versenyjog által védeni hivatott elsődleges érdek is,**

melyre tekintettel ezek tevékenysége **nem minősülhet a Tpvt. hatálya alá tartozó piaci magatartásnak**, az általuk alkalmazott árak értékelése sem tartozik a versenytörvény hatálya alá.

- **Jajj:** „A bíróság vizsgálta hatáskörét, vagyis azt, hogy a Tpvt. alapján bírósághoz lehet-e fordulni, vagy más hatóság előtti eljárásnak van-e helye. A Tpvt. 86. § (1) bekezdése értelmében a II. Fejezetben foglalt rendelkezések megsértése miatti eljárás lefolytatása a bíróság hatáskörébe tartozik. Ez törvényszéki szintet jelent a Pp. hatálya alatt. **A Tpvt. II. Fejezete alá tartozó 2-7. §-okban rögzített jogsérelemre a felperes nem hivatkozott, igényét a 21. §-ra alapította, amely nem tartozik bírósági hatáskörbe.**”
- „A felperes kifejezetten fogyasztói mivoltában őt ért jogsértésre hivatkozott, amely alapján a gazdasági életben egymással versenyhelyzetben lévő természetes vagy jogi személyek közötti speciális szabályozást tartalmazó törvény rá nem is terjed ki.”

Kúria

Gfv.VI.30.237/2022/5

- Iratbetekintési jog
- Felperes az alperes részvényese; felperes az iratbetekintési szabályzat hatályon kívül helyezését kéri, mondván, hogy Ptk. szabályaival ellentétes, korlátozó
- Érdekes rendelkezés számunkra: „A kérelem teljesítésével – különösen is a részvényes esetleges versenytársi pozíciója illetve a kért irat vagy megismerni kívánt információ versenyjogi értelemben vett szenzitivitása miatt – a társaság a tisztességtelen piaci magatartást és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. **törvény megsértését kockáztatná.**” „

Másodfokú bíróság

„A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénybe (a továbbiakban: Tpv.) ütköző **további**, feltételezhetően a társaság érdekeit sértő magatartás a tag vonatkozásában nem értelmezhető az iratbetekintési jog gyakorlása során.

Sem a **Tpv.** II., sem annak III-VI. fejezetében írt **tiltott magatartások nem hozhatók közvetlen összefüggésbe az iratbetekintési jog gyakorlásával**. Ezért ez a rendelkezés olyan további, jogszabályban meg nem meghatározott, a társaság egyéni mérlegelésétől függő, a jövőbeli kockázatokra utaló korlátozást tartalmaz, ami nem felel meg a Ptk. 3:23. § (1) bekezdésében foglaltaknak.”

Kúria

- **Az iratbetekintési szabályzat 10.viii) és 10.ix) pontjai arra hatalmazzák fel az igazgatóságot**, hogy pusztán az ülteti partnere üzleti titkát is tartalmazó iratra (praktikusan az alperes által harmadik személyekkel kötött minden szerződésre), illetve közelebbről meg nem határozott (és általános jelleggel meg sem határozható) versenyjogilag értékelhető szenzitív információra hivatkozással jogszerűen tagadja meg az iratokba való betekintést, **mintegy eleve feltételezve a tagról a visszaélésszerű joggyakorlást**.
- Hangsúlyozza a Kúria, ha **arra merül fel adat, hogy a részvényes az alperes [...]** versenyjogilag tiltott, versenyellenes célzatú vagy ilyen hatással bíró magatartást tanúsít, megsérti az információcsere versenyjogi értékelésének elveit, információcserén alapuló versenykorlátozó megállapodásban vesz részt, **a társaság megtagadhatja a kérelem teljesítését**, a fentebb bemutatottak szerint pedig ilyen esetben garanciául szolgál az egyedi jogvédelem biztosítására szolgáló törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésének lehetősége.

- Az Üzleti titok tv. rendelkezései és az EUMSZ 101. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról kiadott Bizottsági közleményben foglalt célkitűzések így megfelelően biztosíthatók, ugyanakkor **pusztán erre alapítottn nem korlátozhatók részvényesi jogosultságok azért, mert [...] egy tiltott információs kartellben való részvétel elvi lehetősége.**
- A részvényesi jogosultságok igazgatósági határozattal történő általános korlátozása **akkor sem megengedhető, ha az alperesnek speciális részvényesi struktúrája, illetve összetett versenytársi viszonyai vannak.**

Székesfehérvári Törvényszék

Az ügy száma: 15.P.20.079/2022/90.

- **Versenytildmi kikötés:** „A szerződés versenytildmi kikötése szerint az átvevő nem szerezhette részesedést olyan vállalkozásban, ami az átadó versenytársának minősül vagy a jövőben azzá válhat. Versenytársnak a gasztronómiai szektorban lévő valamennyi cukrászda vagy pékség tekintendő, akiket nem támogathat, nem finanszírozhat, tanácsal az átvevő nem láthat el, mely korlátozások a szerződés megszűnését követő hat hónapos időtartam alatt is alkalmazandók.”
- Alperes know-how és licenc átadás kapcsán **franchise kötelezettségek megsértése** miatti keletkezett kötbér fizetést akarta semlegesíteni a Tpv. 11. §-ra hivatkozva.
- Bíróság jogszerűnek ítélte a fenti rendelkezést, mint ami védi a jogosult érdekeit.

Fővárosi Törvényszék

25.P.21.178/2023/18

- Alperes **koncessziós eljárást** írt ki (úthálózat); a közbeszerzési eljárásban a nyertes ajánlattevők indokolt kérelme alapján üzleti titokként kezelték az adatigénylés tárgyát képező mellékleteket.
- **Felperes a koncessziós szerződések megkötését követően adatigényléssel élt;** adatigénylésben kérte részére kiadni a Magyar Állam és a tőkealap között kötötett megállapodást és koncessziós szerződést, valamint az ahhoz tartozó valamennyi mellékletet.

folyt

- **Megtagadás indoka** többek között (ellenkérelem / alperesi beavatkozó): A piaci versenytársak ezen információk birtokában **következtetni tudnak**, hogy az üzleti titok jogosultja a projekt kivitelezéséhez milyen beszerzéseket eszközölne. + árakat is tudna kikövetkeztetni
- „előadta, hogy a GVH előtt fúziós eljárást folytatott le, melyben a GVH egyértelműen arra az álláspontra jutott, hogy a Koncessziós Társaság olyan árupiacon tevékenykedik, ahol vannak más piaci szereplők is, tehát a Koncessziós Társaságnak tényleges versenytársai. h pedig ez így van akkor a beavatkozó **tud olyan magatartást tanúsítani, amely horizontális típusú – versenytársak között felmerülő – versenyjogi jogsértést eredményez.**”

Bíróság

„A versenyjogi jogsértésre tett hivatkozás kapcsán utalni kell arra, hogy az Infotv. 27. § (3) bekezdése szerinti érdekmérlegelés során azt kellett összemérni, hogy az alperesi beavatkozó az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet szenvedne-e. [...] **Mivel a versenyjog célja fogyasztói jólét elősegítése, ezért a versenyjogi hatások nem az alperesi beavatkozó érdekkörében mérlegelhető szempontok, az Infotv. külön jogszabályi rendelkezése hiányában pedig a közérdekből nyilvános adat kiadása körében semmilyen módon nem volt értékehető.**”

Nincs GVH - amicus curiae

- Alaptalan volt továbbá az alperesi beavatkozó azon hivatkozása is, miszerint a bíróságnak a Tpvt. 88/B. § (1) bekezdése alapján értesítése kötelezettsége állt volna fent a Gazdasági Versenyhivatal irányába. **Az értesítési kötelezettség azokban a perekben áll fent, melyek tekintetében a Tpvt. IV. vagy V. Fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásának szükségessége merül fel.** A per tárgya közérdekből nyilvános adat kiadása volt, azaz a Tpvt. IV–V. Fejezetébe foglalt **valamely versenyjogi igényérvényesítés nem volt azonosítható, ezért a bíróság értesítési kötelezettsége nem állt fent.** E körben rögzítendő, hogy a versenyfelügyeleti hatóság kizárólag konkrét tényállás mellett tudná kifejezni álláspontját, mely a bíróságot egyebekben sem kötné [Tpvt. 88/B. § (2) bekezdés], továbbá az értesítési kötelezettség mellett csupán lehetőség az észrevételre való felhívás [Tpvt. 88/B. § (3) bekezdés], melynek a soron kívüli perben [**Infotv. 31. § (6) bekezdés**] nem volt helye.

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.469/2023/9/I.

- „A nominális költségek kalkulálásából azonban a versenytársak az adott szakaszt érintő megrendelés-volumenre következtethetnek, mely a gazdálkodást érintő olyan információ, melynek ismerete az üzleti tevékenységet érintő aránytalan sérelmet jelenthet, mert a tárgyalási pozíciókat komolyan meghatározhatja és a beavatkozó számára kedvezőtlen alkupozíciót teremthet.”
- **Amicus curiae** kapcsán: „Az elsőfokú bíróságnak a közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok megismerése iránti perben semmiféle kötelezettsége nem keletkezett a Tptv. 88/A. § és 88/B. § (1) bekezdésében megfogalmazottak alapján. Egyrészt a jelen perben a védekezés körében előadottak nem minősülnek polgári jogi igénynek, mert az ilyen igényt valamely anyagi jog határozza meg, mint konkrét alanyi jogot (88/A. §), **másrészt a hivatkozott értesítési kötelezettség (88/B. §) konkrétan meghatározható gazdasági szereplő, pontosan meghatározható magatartásához kötődik, nem pedig általánosan, pontos alanymeghatározás nélküli esetekre.**”

Érdekségek

- G.40340_2023_15: taggyűlés összehívásával kapcsolatos jogok vonatkozásában hivatkoztak Tpvt. 21. §-ra
- Transparency International vs GM és Corvinus Zrt.: üzleti titkokhoz való hozzáférés; elutasítás egyik indoka: megszerzett információkat a versenytársak használhatnák

Working papers / műhelytanulmányok

[Bővebben >](#)

Blogok, egyéb, podcastok

[Bővebben >](#)

Working papers

Könyvek

Blog és egyébek

Ajánlott
könyvek

Közösségi média
- magyar

Versenyjogi
szervezetek

Techpozitív
hírblog

Podcastok

Rendezvény diák

Könyvek

[Bővebben >](#)

A kutatóközpontunk névváltozása okán a honlap átalakítás alatt áll, szíves türelmület kérjük.

Versenypolitikai és Jövőgazdasági Kutatóközpont

[Versenyjog](#)[Digitális piacok](#)[Innováció](#)[Energiajog](#)[Szabályozott iparágak](#)[Computational law](#)

HAMAROSAN!

Versenyjogi AI

- Antitröszt
- Fttv

Versenypolitika

Versenyjog

Versenyjogi és versenypolitikai kutatások